

**Kvalitetsredovisning
för
Hjällsnässkolan 2009**

Sammanfattning

I personalgruppen vid Hjällsnässkolan finns en stark vilja till utveckling och förnyelse. Ett synbart tecken på detta är att satsningen på det entreprenöriella lärandet fått genomslag så till vida att samtliga arbetslag är engagerade. Ett arbetslag har avslutat sin utbildning och övriga tre har påbörjat den. Implementeringen av det entreprenöriella lärandet har påbörjats hösten 2009 med mycket goda resultat. En utvärdering som berörda elever gjort visar att lusten att lära ökat.

Betygsresultaten för åk 9, vårterminen 2009, har ökat markant. Det finns flera skäl till detta, ett förbättrat arbete med åtgärdsprogram, flexibla och individuella lösningar inom arbetslagens ram samt en ekonomisk förstärkning den s k Satsning Gråbo.

Inom Satsning Gråbo har arbete med elever i behov av särskilt stöd prioriterats. Det har bl a medfört att skolan inrättat två särskilda undervisningsgrupper. Arbetet med dessa grupper har haft så stora effekter att, när den extra satsningen upphörde, skolan prioriterat dessa och drivit dem vidare inom befintlig ram.

Trots att enheten prioriterat området Normer och värden ser vi att det fortfarande är flera elever som känner sin otrygga. Det har gett oss anledning att prioritera värdegrundsfrågor även i fortsättningen. Vi kommer också att fokusera på bemötandefrågor som en viktig grund. Vi ser också samarbetet med frivilligorganisationerna som en viktig komponent i det fortsatta arbetet.

Under ett antal år har enheten visat negativa årsresultat avseende ekonomin. Våren 2009 skedde en kraftfull insats för att skapa en ekonomi i balans, Det har resulterat i ett positivt årsresultat. Dock finns ett negativt ackumulerat resultat sedan tidigare år som till största utsträckning hänförs till matkostnader.

1	Inledning	4
1.1	Kvalitetsredovisning för /tidsperiod/enhetens namn	4
1.2	Grundfakta om enheten	4
2	Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsredovisning	5
2.1	Metodbeskrivning	5
3	Åtgärder från föregående års kvalitetsredovisning	6
4	Mål för den aktuella tidsperioden	8
4.1	Mål ur de nationella styrdokumentet	8
4.2	Mål ur kommunstyrelsens verksamhetsplan	8
4.3	Verksamhetens egna mål för perioden	8
5	Förutsättningar för verksamheten	9
5.1	Elevantal eller motsvarande	9
5.2	Ekonomi	9
5.3	Personal	10
5.4	Materiella resurser	11
5.5	Övrigt	12
6	Arbetet i verksamheten	14
6.1	Verksamhetens prioriterade nationella mål	14
6.2	Särskilda insatser	14
6.3	Kommunala mål	15
6.4	Verksamhetens egna mål	18
7	Resultat och måluppfyllelse i förhållande till nationella och kommunala mål	20
7.1	Redovisning av kunskapsmål	20
7.2	Redovisning av måluppfyllelse beträffande normer och värden	25
7.3	Redovisning av kommunala mål	26
7.4	Redovisning av enhetens egna mål	Fel! Bokmärket är inte definierat.
8	Uppföljning av likabehandlingsplanen	30
9	Analys och bedömning av måluppfyllelse i verksamheten som helhet	31
10	Åtgärder för förbättring	33
11	Förankringsprocess	34
12	Bilagor	35
13	Ansvarig för kvalitetsredovisning	37

1 Inledning

1.1 Kvalitetsredovisning för 2009 Hjällsnässkolan

Denna kvalitetsredovisning avser Hjällsnässkolan i Gråbo, Lerums kommun och omfattar grundskola åk 6-9 samt en fritidsgård.

1.2 Grundfakta om enheten

Hjällsnässkolan är en 6-9skola belägen vid Mjörnbatorget i centrala Gråbo, Lerums kommun. Vid enheten finns förutom grundskola 6-9 en fritidsgård. Fritidsgården är öppen under skoltid samt under fyra kvällar/vecka. Den totala verksamheten omfattar även servicefunktioner såsom vaktmästeri och lokalvård. Enheten leds av två rektorer med väl definierade och väl fördelade arbetsområden. Aktuell fördelning framgår av enhetens hemsida.

Vårterminen 2009 hade 442 elever och 68 personal sin arbetsplats vid Hjällsnässkolan. Vid utgången av höstterminen 2009 hade en minskning av elevantalet skett vilket innebär att enheten omfattar 405 elever. Antalet personal var vid motsvarande tid 53. I samband med vårterminsslutet 2009 upphörde den

s k Satsning Gråbo vilken tillsammans med elevminskningen medfört att antalet personal minskat. Skolan arbetar utifrån visionen:

" I en lugn och respektfull miljö stimulerar vi våra elever till ett livslångt intresse för hälsa och lärande".

Det innebär bl a att vi har en hälsoprofil och att vi för ett intensivt och långsiktigt arbete med värdegrund och arbetsro.

Höstterminen 2007 utsattes Hjällsnässkolan för en brand som totalförstörde ca 60 % av lokalytan. De förstörda lokalerna ersattes med provisoriska lokaler. Dessa är fortfarande i bruk.

Höstterminen 2012 kommer Hjällsnässkolan i sin nuvarande form att upphöra. Den kommer att ersättas av nybyggda skolor i Gråbo med sammanhållen organisation F-9. Under år 2009 har ett intensivt planeringsarbete skett som förberedelse inför nybyggnationen.

I kvalitetsredovisningen förekommer ett antal förkortningar och begrepp. Det är:

SAMS	Arbetsgrupp för förebyggande av trakasserier, kränkningar, diskriminering och mobbing.
Oasen	Flexibel undervisningsgrupp för att nå ökad måluppfyllelse avseende kunskapsmålen.
Örebroenkäten	Kommungemensam enkät som besvaras av elever i åk 3-åå 2 gy.

2 Underlag och rutiner för att ta fram kvalitetsredovisning

2.1 Metodbeskrivning

De underlag som ligger till grund för kvalitetsredovisningen har tagits fram fortlöpande under år 2009. En del av resultaten från analysverktygen avser verksamhetsåret 2008-2009.

Bedömningar av måluppfyllelsen har gjorts utifrån samtal och diskussioner i arbetslag, samordnargrupper, elevråd, arbetslagsråd och enhetsråd. I dessa grupperingar ingår elever, personal och föräldrar. Utöver detta har enkätundersökningar genomförts. Det är bl a PESOK-undersökningen vilken är en klimatundersökning och besvaras av samtliga lärare samt elever i åk 9. Denna undersökning genomfördes vårterminen 2009.

Hjällsnässkolan har sedan våren 2007 genomfört en arbetsmiljöenkät som vänder sig till personal. Eftersom enkäten haft samma utformning under tre år belyser de situationen över tid och används för att synliggöra tendenser. Resultatet från denna enkät har använts för att göra en nulägesbeskrivning samt varit utgångspunkt för enhetens arbetsmiljöarbete. Lerums kommun har under hösten 2009 genomfört en enkätundersökning avseende arbetsmiljö för samtlig personal.

Resultatet av denna undersökning är ännu ej redovisat.

Från och med höstterminen 2007 har en kommungemensam elevenkät besvarats av elever i åk 6-9. Härutöver har statistik som presenteras på Skolverkets hemsida använts.

I juni 2009 utvärderade arbetslagen följande mål:

Statliga mål utifrån Skolverkets inspektion

Ökat elevinflytande.

Kommunala mål under perioden 2008-2009

Ökad jämställdhet.

Verksamhetens egna mål under perioden 2008-2009

Ökad delaktighet vid beslut under APT .

Ökad samsyn avseende värdegrund och regler.

3 Åtgärder från föregående års kvalitetsredovisning

Åtgärder för förbättringar utifrån enhetens resultat under verksamhetsåret 2008

Normer och värden

SAMS-gruppen får i uppdrag att analysera orsakerna till att elever upplever att de åtgärder som vidtas avseende mobbning kränkningar och diskriminering är otillräckliga samt utifrån detta föreslå förbättringar i det förebyggande arbetet och beträffande de åtgärder som sätts in. De åtgärder som förslås ska kopplas till ett jämställdhetsperspektiv. SAMS-gruppen uppdras också att vidareutveckla dokumentationen av genomförda insatser.

Arbetslagen uppdras att utarbeta en modell för att säkerställa arbetsro i klassrummet. Modellen ska innehålla en tydlig och konkret plan för hur start och slut på lektionen ska markeras.

Bedömning och betyg

En kompetensutvecklingssatsning ska genomföras i mars 2009 för samtliga lärare. Det ska ske i form av en föreläsning av Martin Hugo - Meningsfullt lärande.

Kunskaper/Lärande

Matematiklärarna får i uppdrag att fortsätta det påbörjade utvecklingsarbetet med matematikverkstaden samt säkerställa progressionen i lärandet speciellt vid övergången från åk 5.

NO-lärarna får i uppdrag att vidareutveckla teknikämnet.

De lärare som undervisar i Hem och konsumentkunskap, bild och musik uppdras att analysera orsakerna till att måluppfyllelsen har försämrats samt föreslå konkreta åtgärder för att förbättra resultaten.

Idrottslärarna upprättade tillsammans med skolans Hälsogrupp en handlingsplan för att vidareutveckla skolans hälsoprofil. Handlingsplanen ska implementeras under vårterminen 2009 för att träda i kraft höstterminen 2009.

Elevhälsa

Förstärka kompetensen inom elevhälsan genom en gemensam utbildningsinsats.

Elevers inflytande och delaktighet samt lusten att lära

För att öka förutsättningarna för ett reellt elevinflytande över sin undervisning samt öka lusten för lärandet ska ett pilotarbetslag införa det entreprenöriella lärandet.

Ett lärararbetslag kompetensutvecklas våren 2009 i entreprenöriellt lärande.

Personalens delaktighet i beslut och vid APT

Rektorerna ska vidareutveckla APT genom att upprätta tydliga strukturer avseende form och innehåll.

Jämställdhet

Samtliga lärare uppdras att analysera orsakerna till skillnader i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor samt att förslå åtgärder för att säkerställa en rättvis bedömning. (se Normer och värden)

Organisation

En övergång från 5 till 4 arbetslag ska genomföras hösten 2009.

4 Mål för den aktuella tidsperioden

4.1 Mål ur de nationella styrdokument

Ökad måluppfyllelse i matematik

Ökat elevinflytande

4.2 Mål ur kommunstyrelsens verksamhetsplan

Ökad elevhälsa

Ökad jämställdhet (All verksamhet ska bedriva ett systematiskt jämställdhetsarbete gentemot brukarna och arbeta aktivt med bemötandefrågor ur ett jämställdhets-och jämlikhetsperspektiv.)

Öka samarbetet med frivilligorganisationerna

4.3 Verksamhetens egna mål för perioden

Ökad delaktighet i beslut och på APT

Öka samsynen avseende värdegrund och regler

Utveckla arbetet mot kränkande behandling och öka delaktigheten avseende

Likabehandlingsplanen.

5 Förutsättningar för verksamheten

5.1 Elevantal eller motsvarande

Prestationer per de 1/10	2005	2006	2007	2008	2009
Särskola, integrerade särskoleelever	2	2	1	2	1
Grundskola 6-9	583	562	493	447	407

Kommentar:

Det totala elevantalet har de senaste åren sjunkit kraftigt vilket beror på demografiska omständigheter såsom sjunkande födelsetal i de aktuella åldersgrupperna. Denna utveckling följer samma trend som övriga Sverige.

Antalet individualintegrerade särskoleelever uppvisar ingen större variation avseende antal under de senaste 5 åren.

I tabellen nedan anges det antal av elever som bor inom närområdet och som i första hand valt Hjällsnässkolan. Vi konstaterar att inför läsåret 2009-2010 valde färre elever än föregående år Hjällsnässkolan trots närhet. Vad vi under hösten konstaterat är att elever som valt annan skola sökt sig tillbaka till Hjällsnässkolan. De skäl som uppges då elever söker tillbaka till Hjällsnässkolan är bl a långa resvägar, brist på arbetsro, kamratkontakter .

	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010
Antal elever i blivande åk 6 som fanns i upptagningsområdet under vårterminen i åk 5	141	109	102	102
Antal elever från upptagningsområdet som valt Hjällsnässkolan	136 (96 %)	95 (87 %)	93 (91 %)	88 (86%)

5.2 Ekonomi

Ekonomisk omslutning och resultat i

	2005	2006	2007	2008	2009´
Omslutning	31 394´	31 021´	29 239´	32 071´	27 286
Årets resultat			-543 ´	-279 ´	85 ´
Ackumulerat resultat	337 ´	27´	-516´	-795 ´	-605´

Kommentar:

Resultatet för 2009 fördelar sig mellan Fritidsgård och skola enligt följande:

Skola + 54 000, Gård: + 31 000 . Inom resultatet för skolverksamheten finns en budgetavvikelse avseende matkostnader på -439 000.

5.3 Personal

Personalkategori	2005	2006	2007	2008	2009
Förskollärare/Fritidspedagog/Fritidsledare	6	6	5	5	3
Lärare	52	52	49(8)	42(7)	34(5)
Elevhälsa	-	-	2	3	2
Eleassistenter	1	2	3	5(1)	3
Administration inkl 2 rektorer	4	4	4	4	4
Kök/Lokalvård/Vaktmästeri	15	15	13	12	5
Totalt	78	79	68	71	51
Antal årsarbetare			64	61	45

Kommentar 2009:

Mätning i oktober varje år. Siffra inom parentes anger antal tidsbegränsade anställningar.

Vid tiden för inrapporteringen av statistik till SCB var totalt 3 lärare helt tjänstlediga och 1 lärare långtidssjukskriven.

34 lärare motsvarar 28,9 årsarbetare och beror på partiella tjänstledigheter. Under vårterminen 2009 arbetade 38,9 årsarbetare varav 3,75 årsarbetare finansierades av "Satsning Gråbo". Denna extraordinära satsning upphörde i samband med utgången av vårterminen 2009. I oktober 2008 var lärartätheten i genomsnitt 8,7 lärare/100 elever enligt Skolverkets snabbfakta. Vid samma tid 2009 var lärartätheten 7,16 lärare /100 elever enligt skolans egna beräkningar. (jfr Skolverkets material för 2009 finns ännu ej tillgängligt). Den största orsaken till minskningen av lärartätheten är att "Satsning Gråbo" upphört. En annan viktig orsak är minskade ekonomiska resurser.

Fritidsgården redovisas i raden Förskollärare/Fritidspedagog/Fritidsledare

I tabellen ovan förefaller det som att personaltätheten på fritidsgården är mycket hög. Så är inte fallet. De 3 personer som arbetar på fritidsgården motsvarar 2,6 årsarbetare.

Specialkompetenser

	2006	2007	2008	2009
Specialpedagog	60 %	100 %	165 %	165 %
Kurator	65 %	65 %	85 %	65 %
Skolsköterska	90 %	100 %	100 %	75 %

Kommentar: Under vårterminen 2009 hade Hjällsnässkolan samma tjänstgöringsgrad avseende specialkompetenser som den som anges i tabell för 2008. Den tjänstgöringsgrad som anges för 2009 avser höstterminen.

Höstterminen har det totala tjänstgöringsunderlaget för specialfunktioner minskat. Skälen till dessa är minskat elevantal samt en minskning av ekonomiska resurser främst p g a att den s k "Satsning Gråbo upphört".

Utöver vad som anges ovan har Hjällsnässkolan tillgång till skolpsykolog och SYV-funktion (Studie och yrkesvägledare). Omfattningen kan variera över tid under läsåret eftersom dessa kompetenser delas mellan flera enheter.

Hjällsnässkolan har två resursgrupper, varav den ena företrädesvis arbetar med elever med autism och autismliknande tillstånd och den andra arbetar med elever inom ADHD/ADD-spektrat, samt en flexibel undervisningsgrupp som arbetar med elever i behov extra stöd för att nå kunskapsmålen. Den personal som arbetar med dessa grupper består av såväl lärare som elevassistenter. Dessa finns inte redovisade i tabellen ovan.

Skolvärdinnan som arbetar 100 % har som huvudsakliga arbetsuppgift att arbeta med elever i behov av extra stöd som ej är relaterat till måluppfyllelse av kunskapsmålen. Denna tjänst redovisas inte i tabellen ovan.

Lärares behörighet

	2006	2007	2008	2009
Lärare med pedagogisk högskoleexamen	65 %	95 %	90 %	90 %

Kommentar: Av de 4 lärare (290 %) som saknar pedagogisk examen har 200 % s k lokal behörighet, 50 % blir behörig i januari 2010 samt 40 % som helt saknar pedagogisk utbildning. Skälet till att det skett en stor skillnad mellan år 2006 och 2007 är att budgetramen minskade vilket fick till följd att de lärare som ej hade pedagogisk examen avslutade sin anställning. Därefter har nivån varit tämligen konstant.

Ledning och administration

Enheten leds av två rektorer med vardera 100 % tjänstgöring. Personalansvaret är jämt fördelat vilket innebär att varje rektor har ansvar för knappt 30 personer vardera.

	2005	2006	2007	2008	2009
Antal personal / rektor	39	39,5	34	35,5	22,3

Kommentar: Siffrorna avser det förhållande som rådde i oktober vardera året. I antalet ingår ej de som av olika skäl är tjänstlediga eller är sjukskrivna samt under rehabilitering.

Det administrativa stödet består av 100 % skolassistent och ca 40 % som avser IT-stöd och administration av hemsidan.

5.4 Materiella resurser

Lokaler

I november 2007 totalförstördes ca 60 % av befintlig lokalyta. De förstörda lokalerna omfattade lektionssalar, arbetsrum för personal samt förråd. I februari 2008 stod ersättningslokaler i form av paviljonger färdiga för användning. Under sommaren 2008 utökades en av paviljongerna med ytterligare en modul avsedd som arbetsrum för ett arbetslag.

Paviljonglokalerna är funktionsdugliga men är inte till fullo anpassade till verksamhet för äldre elever. Det betyder att korridorer och passager är mycket små och trånga vilket får till följd att trängsel uppstår vilket kommenteras under rubriken Normer och värden. Behov av rum för rastverksamhet har påtalats av elever, föräldrar och personal. Under december månad 2008 har diskussioner förts med nämnda kategorier angående tänkbara/möjliga lösningar. Det har inte lett till att ytterligare lokalyta

fogats till enheten. Däremot har ett av arbetslagen anpassat verksamheten så till vida att ett av klassrummen används som uppehållsrum för elever under lunchtid.

En av de mest nerslitna lokalerna är träslöjdssalen. Det gäller såväl hyvelbänkar som maskiner och handverktyg. Bedömningen är att underhållet är eftersatt samt att en investeringsplan för reinvestering saknas. En upprustning av dessa lokaler är inte aktuell eftersom ny skolbyggnad är under projektering. Däremot sker åtgärder löpande då de är påkallade av säkerhetsskäl.

Datorer och projektorer

	2006	2007	2008	2009
Dator/elev	0,11	0,16	0,13	0,29
Elever/dator	8,9	6,1	7,5	3,4
Antal Datorer	63	81	60	119
Antal tunna klienter				4
Projektorer				12 (4 fasta+8 lösa)
Activeboard				1

Utrustning

Under år 2008 och 2009 har nyinköp gjorts av såväl datorer som övriga läromedel. Det är till stor del en följd av branden då stora mängder material förstördes. Hjällsnässkolan har en datasal med stationära datorer som är avsedda för gruppundervisning. Utöver detta finns ett antal bärbara datorer tillgängliga för användning i klassrum och arbetsrum. En utökning av datorbeståndet samt inköp projektorer till samtliga arbetslag har gjorts under det gångna året och är en nödvändig förutsättning för en modern undervisning. Härutöver har ett klassrum installerat en sk Activeboard. I december 2009 genomfördes en utbildning i hur en Activeboard används. Ytterligare utbildningsbehov finns.

Ett skolbibliotek finns tillgängligt och har under ett antal år bemannats av en biblioteksassistent till en omfattning av 100 %. Inför läsåret 2009-2010 har verksamheten omorganiserats och biblioteket varit obemannat.

5.5 Övrigt

Hjällsnässkolan är organiserad i fyra arbetslag som omfattar ca 25 % av eleverna vardera. Arbetslaget har en grundbemanning av lärare inom kompetenserna svenska, engelska, So-ämnen, matematik och No-ämnen. Arbetslagets arbete leds av en samordnare vars ansvarsområde innefattar intern och extern information samt att tillse att utvecklingsarbetet bedrivs enligt skolans riktlinjer och mål. Enhetens arbete leds av två rektorer som ansvarar för två av lärararbetslagen vardera. Det medför att varje personal och elev vet vem som är personal- resp elevvårdsansvarig.

Rektorerne ansvarar också för övrig personal. En av rektorerne är ansvarig för elevvårdspersonalen medan den andre rektorn ansvarar för lokalvård, vaktmästare och fritidsgård.

6 Arbetet i verksamheten

6.1 Verksamhetens prioriterade nationella mål

Ökat elevinflytande

Vid utvärderingen som gjordes i juni 2009 framkom att det finns en variation mellan såväl arbetslagen som mellan enskilda lärare inom ett arbetslag när det gäller att skapa ett ökat elevinflytande. Skillnaderna gäller både innehåll och omfattning. Exempel på sådana skillnader är:

- * Eleverna har visst inflytande över vilket arbetsmaterial de ska välja.
- * Eleverna har visst inflytande över arbetssätt och arbetsformer.
- * Eleverna har själva styrt över upplägg och getts möjlighet att arbeta utifrån individuella behov.
- * Eleverna har varit delaktiga i planeringen av ämne och arbetsinnehåll.

Under våren 2009 och hösten 2009 har sammanlagt 3 av skolans arbetslag deltagit i utbildning om entreprenöriellt lärande. Det arbetslag som avslutade sin utbildning under våren har under hösten 2009 infört det entreprenöriella lärandet i åk 7 och 8 samt delvis i åk 9 åk.

Arbetslagen har inte utarbetat en konkret handlingsplan för att öka elevinflytandet.

Ökad målluppfyllelse i matematik

Sektor lärande har under året som gått satsat på matematik. Hjällsnässkolan har haft en representant, en matematikansvarig, som deltagit i en kommunövergripande grupp som tagit del av moderna forskningsrön och moderna undervisningsformer. Det har medfört att en kunskapsöverspridning har skett till övriga lärare som undervisar i matematik vid Hjällsnässkolan. Det har också resulterat i att, enhetens matematikansvariga lärare initierat en studiecirkel om matematikverkstad . Denna studiecirkel påbörjades 2008 och avslutades våren 2009. Deltagare var lärare som undervisar i matematik.

6.2 Särskilda insatser

Elevernas resultat analyseras fortlöpande och åtgärdsprogram upprättas då eleven inte bedöms nå målen. De åtgärder som Hjällsnässkolan har vidtagit har varierat utifrån den enskilde elevens behov och beskrivs i respektive åtgärdsprogram.

Specialpedagoger är behjälpliga vid upprättandet av åtgärdsprogram som upprättas i samarbete med elev och vårdnadshavare.

De åtgärder som erbjudits under år 2009 har varit:

Extra tid. Den extra tiden har skapats genom att erbjuda läxhjälp utanför den garanterade undervisningstiden eller som en anpassning av undervisningstiden i ämnet inom den garanterade undervisningstiden.

Liten grupp Undervisning i liten grupp har erbjudits elever med ADHD och autism/autismliknande tillstånd. Verksamheten har varit organiserad i två olika grupper utifrån elevernas behov och har haft hög lärartäthet. Tydliggörande pedagogik har tillämpats.

Stöd i flexibel grupp Undervisning i en flexibel grupp, den sk Oasen, har erbjudits elever i behov av särskilt stöd i enskilda ämnen Detta särskilda stöd har varierat i omfattning utifrån elevens behov.

Metod och material Individanpassade undervisningsmetoder har använts. Det har varierat utifrån elevens behov te x:

Konkreta och laborativa metoder.

Individanpassat undervisningsmaterial t ex Alpha Smart, dataprogram, anpassade texter både till form och innehåll.

Muntliga prov.

Förlängd tid vid prov.

Möjlighet att sitta enskilt vid provsituationer.

Motiverande samtal.

6.3 Kommunala mål

Ökad jämställdhet

All verksamhet ska bedriva ett systematiskt jämställdhetsarbete gentemot brukarna och arbeta aktivt med bemötandefrågor ur ett jämställdhetsperspektiv.

Jämställdhet

I januari 2009 genomfördes en utbildning i jämställdhetsfrågor för skolans samtliga lärare. I juni 2009 utvärderades jämställdhetsarbetet arbetslagsvis. Arbetslagen beskriver på ett enkelt och konkret sätt vilka åtgärder som genomförts för att öka jämställdheten. Flera av åtgärderna fokuserar på att öka medvetenheten både hos den enskilda läraren och hos eleverna. De metoder som används varierar. Vissa har valt att lyssna på föreläsningar för att öka sin kunskap i ämnet medan andra har genomfört observationer i klassrummet. Avsikten med observationerna har varit att se på vilket sätt lärarkollegan bemöter och uppmärksammar pojkar respektive flickor och om det finns skillnader.

En del av arbetslagen/lärarna beskriver på ett konkret sätt hur de arbetat medvetet och strategiskt i elevgruppen genom att i förväg tänka ut hur exempelvis placeringen av eleverna i klassrummet bör vara. En annan väg att nå målet har varit att på olika sätt stötta de som behöver "ta mer plats".

Arbetslagen har inte upprättat en konkret handlingsplan för att öka jämställdheten.

Vid anställning av personal uppmärksammas jämställdhetsperspektivet genom att vid lika meriter prioritera den som företräder det underrepresenterade könet.

Ökad elevhälsa

Hjällsnässkolan har sedan flera år tillbaka arbetat med en kamratstödjarorganisation. Detta arbetet leds av skolvärdinnan och kamratstödjarna är en grupp av särskilt utvalda elever. Dessa genomgår varje år utbildning för att vara väl förberedda för sitt uppdrag. Uppdraget består i att uppmärksamma och stödja enskilda elever som av olika anledningar är utanför kamratgemenskapen.

Skolvärdinnan ingår i SAMS-gruppen som består av lärare från vardera arbetslagen samt kurator. Under året som gått har arbetet i gruppen utvecklats så att en av rektorerna haft uppdraget att ingå i gruppen.

Ytterligare arbete med Ökad elevhälsa beskrivs under rubrikerna nedan "Kamratstödjare" och "Idrottslyftet".

Under hösten 2009 infördes aktiviteten Toppform . Det är en ämnesövergripande aktivitet i syfte att förbättra elevhälsan. Innehållet består av såväl praktiska som teoretiska moment och omfattar ämnena Idrott och Hälsa samt Hem och konsumentkunskap. Det etiska perspektivet representeras också. Det konkreta arbetet innefattar t ex fysiska aktiviteter, psykiskt välbefinnande, att äta rätt och att behandla andra människor på ett respektfullt sätt.

Införandet av ÖPP, Örebro Preventionsprogram, är också ett led i att förbättra elevhälsan (se tabell nedan).

Samtliga yrkeskategorier som arbetar i elevhälsoteamet har genomgått en gemensam utbildning i syfte att ytterligare förbättra och vidareutveckla arbetet.

Öka samarbetet med frivilligorganisationer

Kamratstödjare

Under hela Läsåret 2008-2009 har ett samarbete skett mellan Hjällsnässkolan och Gråbo missionskyrka. Hjällsnässkolan har varit praktikskola för två studenter som går en folkhögskoleutbildning som ska leda till att de kan arbeta med barn/elevstödande verksamhet. Projektet går under benämningen "Kamratstödjare". Kostnaden fördelas mellan Hjällsnässkolan och Gråbo missionskyrka och skolans kurator har handlett praktikanterna 40 min/vecka.

Under sin praktik har de arbetat med olika former av gruppaktiviteter i olika klasser. Det har te x varit tjejgrupper och killgrupper. De har också arbetat med enskilda elever. Utöver detta har de organiserat olika former av rastaktiviteter.

Idrottslyftet

Höstterminen 2008 och vårterminen 2009 har Hjällsnässkolan samarbetat med Lekstorps IF inom projektet Idrottslyftet. Hjällsnässkolan har delfinansierat en idrottsledare som organiserat aktiviteter för och tillsammans med elever vid Hjällsnässkolan. Idrottsledaren har funnits på Hjällsnässkolan 4 dagar/vecka. De aktiviteter som genomförts har varit idrottsturneringar, föreläsningar samt eftermiddagsverksamhet. Idrottsledaren har även genomfört en idrottsledarutbildning för intresserade elever samt organiserat en skolidrottsförening.

Under 2009 har Idrottslyftet involverats i skolans hälsoarbete och utgör nu en av delarna i "Toppform".

Moppeverkstad - Church on Wheels

I samarbete med kyrkans motorcykelklubb- Church on Wheels - har en moppeverkstad bildats. Skolan bidrar med lokaler och motorcykelklubben har bidragit med ledare. Verksamheten har pågått under vårterminen 2009 har bedrivit en gång/vecka under kvällstid.

Rastaktiviteter

Under höstterminen 2009 har Gråbo missionskyrka organiserat dagliga rastaktiviteter för åk 6 samt ordnat med "Lugn rastaktivitet" i biblioteket en gång/vecka i skolans bibliotek.

Läxhjälp

Stora Lundby Samhällsförening har under hösten 2009 organiserat Läxhjälp en gång/vecka och varit ett komplement till den Läxhjälp som organiserats av Oasen och arbetslagen.

Öka antalet kulturaktiviteter

Följande kulturaktiviteter har genomförts. I tabellen redovisas antal gånger/termin/årskurs och antal klasser som deltagit.

Vårterminen 2009	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Teater/musikteater	1 besök med 4 klasser	1 besök med 2 klasser	1 besök med 4 klasser 2 besök med 1 klass	1 besök med 3 klasser
Bio	1 besök med 2 klasser	1 besök med 2 klasser	1 besök med 5 klasser	1 besök med 3 klasser
Konsert	----	----	----	----
Konstutställning	----	----	----	----

Höstterminen 2009	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Teater/musikteater			1 besök med 2 klasser	
Bio		1 besök med 3 klasser	1 besök med 1 klass	1 besök med 4 klasser
Konsert				
Konstutställning				

Kommentar:

Eftersom det inte finns tillgänglig statistik från tidigare år är det inte möjligt att göra en bedömning om det skett en ökning av besök vid kulturella evenemang. År 2009 kommer att tjäna som utgångspunkt för kommande bedömningar av måluppfyllelsen.

ÖPP

	Åk 6	Åk 7	Åk 8	Åk 9
Antal klasser som fått ÖPP VT 2009	2	4	4	10
Antal klasser som fått ÖPP HT 2009	3	3	4	15

Under vårterminen hade 10 av 18 (56 %) av Hjällsnässkolans klasser deltagit i ÖPP. Under hösten 2009 har 15 av skolans 16 (94 %) klasser har genomgått steg 1 och 2. Den resterande klassen har genomgått steg 2.

Upplevelsen är att den presentation som görs i steg 1 är tillräcklig om den genomförs en gång/termin. Däremot bör steg 2 genomföras varje termin.

Verksamhetens egna mål

6.4 Verksamhetens egna mål

Hjällsnässkolans prioriterade mål/områden läsåret 2009-10 (samma som Lå 2008-2009)

Ökad delaktighet i beslut och på APT

APT, arbetsplatsträff, omfattar alla som arbetar på arbetsplatsen. Det ersätter MBL i vissa stycken och är en del i samverkansavtalet mellan arbetsgivare och fackförbund.

APT har under 2009 genomförts en gång per månad och leds av rektorerna. APT genomförs verksamhetsvis enligt följande:

Fritidsgårdens personal

Lärare samt elevvårdspersonal och kansli

Lokalvård och vaktmästeri

Datum för resp APT meddelas vid terminsstarten. Dagordning anslås på anslagstavla / i enhetens veckobrev. Protokoll förs, anslås och arkiveras.

Enhetens Lokala Samverkansgrupp, LSG, träffas en gång/månad. Vid dessa behandlas frågor som är av betydelse för enheten. Frågor inför APT kan förbehandlas vid LSG. APT kan även hänskjuta frågor till vidare behandling vid LSG.

Den förändrade struktur av enhetsråd och arbetslagsråd som infördes 2008 har fortsatt. Det innebär att enhetsråd och arbetslagsråd förläggs till samma kväll och börjar och slutar med en gemensam samling.

Rektorerna har tillsammans med arbetsplatsombuden träffats i maj 2009 och påbörjat en förändringsprocess. Den har lett fram till att struktur, innehåll och ansvarsfördelning för APT har ändrats. Det innebär i praktiken att en fast dagordning tillämpas och att en större del av tiden används för diskussion och dialog i arbetslags- och verksamhetsövergripande grupper.

Öka samsyn avseende värdegrund och regler

 (samma som Lå 2008-2009)

Av utvärderingen framgår att samtliga arbetslag arbetar för att öka samsynen när det gäller värdegrund och regler. Arbetslagen redovisar olika sätt att arbeta. Det är

exempelvis genom att föra diskussioner på föräldramöten, ha kontinuerliga samtal med eleverna och att hjälpas åt i arbetslaget.

Utveckla arbetet mot kränkande behandling och öka delaktigheten avseende Likabehandlingsplanen

SAMS-gruppen har analyserat orsaker till att elever upplever att de åtgärder som vidtas avseende mobbning kränkningar och diskriminering är otillräckliga. De har utifrån det som framkommit föreslagits förbättringar i det förebyggande arbetet och beträffande de åtgärder som sätts in. De åtgärder som föreslagits har kopplats till ett jämställdhetsperspektiv och finns beskrivna i dokumentet Handlingsprogram för likabehandlingsplanen 2009-2010. SAMS-gruppens uppdrag har också omfattat att vidareutveckla dokumentationen av genomförda insatser.

Övriga åtgärder för förbättringar utifrån enhetens resultat under verksamhetsåret 2008

Öka säkerheten vid bedömning och betygssättning

En kompetensutvecklingssatsning har genomförts i mars 2009 för samtliga lärare. Det har skett i form av en föreläsning av Martin Hugo från Jönköpings Högskola - Meningsfullt lärande.

Undervisande lärare har genomfört en gemensam bedömningsinsats av elevuppgifterna vid de nationella proven i engelska och matematik.

Kunskaper/Lärande

För att öka förutsättningarna för ett lustfyllt lärande och för att öka möjligheterna för eleven att hitta den inre drivkraften har en kompetensutvecklingssatsning för samtlig lärarpersonal (ett arbetslag genomgår sin utbildning i januari 2010). genomförts i entreprenöriellt lärande. Under hösten 2009 har ett arbetslag genomfört projektarbeten enligt mall och metod Entreprenöriellt lärande.

NO-lärarna har inrättat en teknik-stuga med konkret undervisningsmaterial, som exempelvis avancerat teknik Lego och utrustning för studier i närmiljön runt skolan.

Under höstterminen 2009 har ett antal lärare deltagit i PIM-utbildning.

Organisation

En övergång från 5 till 4 arbetslag har genomförts hösten 2009.

7 Resultat och måluppfyllelse i förhållande till nationella och kommunala mål

7.1 Redovisning av kunskapsmål

Slutbetyg i årskurs 9 (siffror inom parentes anger riket i övrigt)

	Genomsnittligt meritvärde	Andel behöriga till nationellt program	Andel som nått målen i alla ämnen
2006	203,3 (206,8)	87,2 % (89,5)	75 % (76)
2007	194,8 (207,3)	86,5 % (89,1)	74,2 % (76,1)
2008	202,4 (209,3)	90,3 % (88,9)	79,3 % (76,6)
2009	214,9 (209,6)	97,5 % (88,8)	87,7 % (77,0)

Vårterminen 2009 gjordes stora insatser i arbetslagen för att anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov. Bedömningen är att de åtgärder som vidtogs resulterade i markanta resultatskillnader enligt tabellen ovan. Resultaten för Hjällsnässkolan överstiger vida resultaten för riket i övrigt. En annan bidragande orsak är den ökade kvalitetsmässiga och antalsmässiga ökningen av åtgärdsprogram. År 2009 har 99 av 122 (83%) blivit antagna till sitt förstahandsval. Det är en signifikativ ökning från föregående år. Vilket torde innebära att färre elever avslutar sina gymnasiestudier i förtid.

En yttre omständighet som aktivt bidragit är den extra ekonomiska satsning som gjordes i Gråbo och företrädesvis på Hjällsnässkolan och som gick under benämningen Satsning Gråbo.

Slutbetyg per ämne i årskurs 9

Andel elever som ej nått målen inom enskilda ämnen/ämnesblock (uttryckt i procent)

	Ma	Eng	Sv	So	No	Mu	Sl	Bd	Hk	Id	Språk
2006	10,8	6,1	8,2	5,4	8,2	4,7	1,4	1,4	5,5	11,5	
2007	9,9	4,0	2,7	8,7	12,8	1,3	6,6	1,3	4,5	11,3	
2008	7,7	2,1	2,1	5,85	7,2	6,3	2,1	2,8	5,6	4,9	
2009	1,6	1,6	0,8	0,8	3,3	0	0	0	2,5	5,7	5,7

Kommentar

Bland kärnämnen konstateras att resultaten i engelska, matematik och svenska har förbättrats ytterligare. En dramatisk förbättringen har skett inom ämnet matematik. Bedömningen är att de goda resultaten i matematik beror på det gedigna arbete som enhetens matematiksamordnare tillsammans med kollegorna har genomfört.

Bland de praktisk-estetiska ämnena har störst förbättring skett inom ämnet musik. Det enda ämne där måluppfyllelsen gått i motsatt riktning, en ökning av antalet elever som ej nått målen, är Idrott och Hälsa. Detta visar tydligt på behovet av den satsning som påbörjades hösten 2009 och som går under benämningen Toppform.

Statistiken visar på att det är en skillnad avseende måluppfyllelse i enskilda ämnen mellan pojkar och flickor. De största skillnaderna uppvisas i Idrott och Hälsa, Moderna språk, Hem och konsumentkunskap och Teknik där flickorna visar en markant bättre måluppfyllelse. Det är endast i Svenska och SO som pojkarna har högre måluppfyllelse.

Örebroenkäten

	De flesta/alla lärare är bra på att förklara så att jag förstår	De flesta /alla lärare ger sig tid att ge respons
2007	63 %	68 %
2008	69 %	60 %
2009	69 %	70 %

Kommentar:

Det senaste året upplever fler elever än tidigare att lärarna ger sig tid att ge respons på elevernas arbete. En jämförelse mellan pojkarnas och flickornas upplevelse är ytterst marginell. Det tyder på att det inte går att påvisa könsskillnader. Vad som däremot är anmärkningsvärt är att 30 % av eleverna inte upplever att de får respons på utfört arbete. Här har IUP en viktig funktion att fylla och det tydliggör behovet av en revidering av IUP-instrumentet. Den bedömning som skolan gör är att övergången till entreprenöriellt lärande kommer att öka elevernas upplevelse av respons på sina arbeten.

7.2 Redovisning av måluppfyllelse beträffande normer och värden

Resultat av PESOK klimatundersökning genomförd under mars/april nedanstående år

Resultat av elevenkät åk 9

	I min skola känner jag mig trygg	I min skola visar eleverna respekt för lärarna	I min skola visar lärarna respekt för eleverna	I min skola har lärarna samma regler
2006	5,4	3,57	3,81	3,07
2007	5,2	2,89	3,75	2,88
2008	5,28	3,80	4,44	3,65
2009	5,26	3,95	4,30	3,51

Resultat av lärarenkät

	I min skola känner jag mig trygg	I min skola visar eleverna respekt för lärarna	I min skola visar lärarna respekt för eleverna	I min skola har lärarna samma regler
2006	4,97	3,66	4,85	2,76
2007	5,14	3,75	4,88	2,8
2008	5,09	3,59	5,12	3,73
2009	5,04	3,65	4,85	3,50

Resultaten från PESOK-undersökningen presenteras utifrån en 6-gradig skala där 6=stämmer helt

Kommentar:

Resultatet tyder på att det finns elever som känner sig otrygga. Vi ser samma tendenser i resultatet av Örebroenkäten när vi studerar resultaten som är relaterade till kränkningar och trakasserier.

Örebroenkäten

Samlat resultat för arbetet i skolan mot kränkande behandling, mobbning och diskriminering. (avser åk 6-9)

	2007 Hjällsnäs	2007 Lerum	2008 Hjällsnäs	2008 Lerum	2009 Hjällsnäs	2009 Lerum
Jag har aldrig sett någon bli kränkt, mobbad eller diskriminerad	36 %	53 %	53 %	60 %	53 %	63 %
Jag har sett någon bli kränkt, mobbad eller diskriminerad en gång.	23 %	22 %	20 %	21 %	22 %	19 %
Jag har sett någon bli kränkt, mobbad eller diskriminerad flera gånger.	41 %	26 %	27 %	18 %	23 %	18 %

Kommentar:

Resultatet i tabellen ovan visar att det är färre elever i år än tidigare som sett någon bli kränkt, mobbad eller diskriminerad flera gånger. Det är en positiv trend och det tyder på att de åtgärder som vidtagits har haft effekt och att upprepade kränkningar upphört. Det är mycket viktigt att fortsätta med samt att utveckla det förebyggande arbetet mot diskriminering, kränkande behandling och att främja likabehandling.

Trakasserier

	2007 pojkar	2007 flickor	2007 totalt	2008 pojkar	2008 flickor	2008 totalt	2009 pojkar	2009 flickor	2009 totalt
Jag har aldrig utsatts för fysiska trakasserier av annan elev.	58 %	73 %	66 %	67 %	74 %	70 %	57 %	78 %	65 %
Jag har aldrig utsatts för verbala trakasserier av annan elev.	62 %	70 %	66 %	66 %	70 %	68 %	68 %	67 %	68 %
Jag har aldrig blivit utsatt för verbala trakasserier av lärare.	74 %	83 %	78 %	77 %	75 %	76 %	83 %	80 %	82 %

Kommentar:

Det har skett en ökning av andelen pojkar som upplever att de har utsatts för fysiska trakasserier men trenden är den motsatta för flickor. När det gäller verbala trakasserier finns det inga könsskillnader.

Det finns fortfarande elever som känner sig utsatta av lärare men där har det, både när det gäller pojkar och flickor skett en positiv förändring.

Skolans insatser för att förhindra kränkningar/mobbning/diskriminering

	2007 Hjällsnäs	2007 Lerum	2008 Hjällsnäs	2008 Lerum	2009 Hjällsnäs	2009 Lerum
Skolan gör mycket för att förhindra trakasserier	50 %	58 %	40 %	56 %	37 %	58 %
Skolan gör inte tillräckligt för att förhindra trakasserier	17 %	11 %	19 %	11 %	14 %	9 %
Vet ej	33 %	31 %	40 %	33 %	48 %	33 %

Kommentar:

Det är uppseendeväckande många elever som upplever att de inte vet om skolan gör tillräckligt mycket för att förhindra kränkningar, mobbning och diskriminering. Det är också anmärkningsvärt att det är färre elever som hösten 2009 upplever att skolan inte gör tillräckligt.

Resultaten av enkäterna visar på vikten av att fortsätta med och att intensifiera det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling förebygga trakasserier och främja likabehandling

Arbetsmiljöenkät

Personal

Stämmer alltid/ ofta	Jag trivs på min arbetsplats	Jag har blivit utsatt för kränkande ord eller handlingar av elever	Jag ingriper när jag ser/hör någon bli utsatt för kränkande ord eller handlingar	Jag upplever att mina kollegor ingriper när de ser/hör någon bli utsatt för kränkande ord eller handlingar	Jag upplever att all personal arbetar konsekvent för att upprätthålla skolans värdegrund och ordningsregler
2007	2,88	1,84	3,47	2,88	2,09
2008	3,17	1,89	3,54	2,89	2,39
2009	3,09	1,66	3,45	2,94	2,36

Kommentar

Resultatet visar också att det finns en upplevd skillnad när det gäller tilltro till kollegor i förhållande till sig själv. Det är fler som uppfattar att de själva ingriper vid konflikter än man upplever att kollegor gör.

Resultaten synliggör även att all personal inte är konsekventa när det gäller gemensamma

Detta tydliggör behovet av kontinuerliga samtal i både arbetslag och i personalgruppen i sin helhet.

7.3 Redovisning av kommunala mål

Ökad jämställdhet

All verksamhet ska bedriva ett systematiskt jämställdhetsarbete gentemot brukarna och arbeta aktivt med bemötandefrågor ur ett jämställdhetsperspektiv.

De synliga resultaten varierar avsevärt från "inga resultat" till "eleverna har börjat agera aktivt". Grund för bedömningen av måluppfyllelsen av jämställdhet är samtal i olika former.

Den samlade måluppfyllelsen bedöms vara 2,5 på en 4-gradig skala.

Inför höstterminen 2009 har Hjällsnässkolan utsett ett lokalt jämställdhetsombud som deltar i en kommunövergripande utbildningsinsats. Bedömningen är att detta kommer att stärka och utveckla enhetens jämställdhetsarbete.

Ökad personalhälsa

Personal (Arbetsmiljöenkät genomförd i maj 2007 och 2008)

Stämmer alltid/ ofta	Jag trivs på min arbetsplats	Jag har blivit utsatt för kränkande ord eller handlingar av elever	Jag har blivit utsatt för våld på min arbetsplats	Jag har varit sjukskriven någon gång under året på grund av arbetsrelaterade faktorer	Medarbetarsamtalen fungerar tillfredsställande	Jag får stöd i mitt arbete av rektor
2007	2,88	1,84	1,20	1,22	2,57	2,03
2008	3,17	1,89	1,17	1,17	3,11	3,89
2009	3,09	1,66	1,23	1,17	3,07	2,78

Svarsfrekvens 2007 38 %= 30 personer , 2008 68 %=46 personer. Och 2009 87 % =47 personer Medelvärde beräknas utifrån en 4-gradig skala där 4 stämmer helt och 1 inte stämmer alls.

Kommentar

Tabellen ovan visar på behovet av att rektor blir mer synlig i den vardagliga verksamheten för att kunna stödja lärare i deras dagliga arbete på ett bättre sätt.

Öka samarbetet med frivilligorganisationer

Under 2009 utökade Hjällsnässkolan samarbetet med frivilligorganisationer så till vida att samarbete med Church on Wheels tillkommit. Det innebar totalt fyra olika samarbetspartners. Vilket medfört en ökning från föregående år.

Kulturaktiviteter

När det gäller kulturaktiviteter finns ingen möjlighet att bedöma om det skett en ökning eftersom uppgifter från tidigare år saknas. Bedömningen är att om det vore praktiskt (långa resvägar) och ekonomiskt möjligt skulle antal besök varit fler.

ÖPP

Hjällsnässkolan når målet 75 % väl då 15 av skolans totalt 16 klasser deltagit i ÖPP.

7.4 Redovisning av enhetens egna mål

Ökat elevinflytande

Bedömning av resultaten varierar avsevärt mellan enskilda lärare och mellan arbetslagen. Variationen går från "Elevinflytandet är generellt lågt" till "Total individualisering".

På en skala 4-gradig skala är den bedömda måluppfyllelsen 2,44 och grundar sig på lärarnas egna upplevelser, samtals i arbetslaget och elevernas resultat (arbetslagens utvärdering i juni-09)

Tabellen nedan är en redovisning av enkätsvar från den sk Örebroenkäten ht-09 och omfattar svar från samtliga elever i åk 6-9.

Uttryckt i procent	2007 pojkar	2007 flickor	2007 totalt	2008 pojkar	2008 flickor	2008 totalt	2009 pojkar	2009 flickor	2009 totalt
Har ej deltagit i beslut om innehåll i undervisningen	49	52	51	49	57	53	64	57	60
Har ej deltagit i beslut om böcker och läromedel	75	75	75	72	81	77	80	77	78
Har ej deltagit i beslut om undervisningsmetoder	45	33	39	45	38	41	61	45	53
Har ej deltagit i beslut om läxor och prov	65	71	68	73	72	72	76	74	75

Kommentar:

Det är fler elever totalt som upplever att de inte deltagit i beslut om undervisningens innehåll. Det finns en könsskillnad där det är tydligt att flickor i högre utsträckning än pojkar upplever att de har

ett inflytande. När det gäller val av läromedel samt beslut om läxor och prov är elevmedverkan generellt låg. Det finns ingen tydlig könsskillnad. Där eleverna upplever att de har minst påverkan generellt är gäller val av undervisningsmetod.

Ovan nämnda resultat påvisar vikten av att intensifiera arbetet med elevinflytande.

Öka delaktigheten i beslut och under APT.

Förbättringsarbetet för ökad delaktighet påbörjades under 2008. I juni 2009 genomfördes en utvärdering i arbetslagen Resultatet av denna utvärdering visade följande resultat:

Måluppfyllelsen bedömdes vara 1,33 på en 4-gradig skala.

Detta fungerar bra

Upplevelsen är att den information som ges är angelägen och av god kvalitet. Det upplevs också positivt att det är två personer som gemensamt leder mötet.

Möjlighet att ha bra diskussioner/information eftersom all personal är samlad.

Detta behöver utvecklas?

Syftet med en APT är inte tydligt för alla medarbetare . Därför är det en nödvändighet att detta klargörs vid varje läsårsstart. Det upplevs också viktigt att se över vilka punkter som ska tas upp på APT och vilka som kan överföras till annat forum.

Utvärderingsresultatet har resulterat i en förändrad struktur och innehåll vid APT.

Under rubriken delaktighet redovisas också resultaten av elevernas upplevelse av möjligheten att påverka och vara delaktiga.

Öka samsynen angående värdegrund och regler (Lå 2007-2008 samt 2008-2009)

Uppnådda resultat redovisas i tabell under avsnitt 7.2. Resultaten visar att regelefterlevnaden ökat markant och att vidtagna åtgärder fått avsedd effekt.

De resultat som uppnåtts varierar från "inga resultat" till "bättre arbetsro i klassrummet" och "alla elever är medvetna om reglerna eftersom alla lärare arbetar på samma sätt".

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är 2,75 på en 4-gradig skala (arbetslagens utvärdering i juni 2009.)

När vi jämför resultaten från PESOK-och Örebroenkäterna med arbetslagens utvärderingar ser vi att det finns en skillnad mellan personalen upplevelser av samsynen avseende värdegrund och regler och elevernas. Eleverna upplever i hög utsträckning att personalen hanterar regelsystemet på mycket olika sätt. Allt ifrån

att aktivt påpeka när någon bryter mot reglerna till att bara gå förbi och inte ingripa när något otillåtet händer.

Inför höstterminen 2009 uppdras arbetslagen att utarbeta en konkret handlingsplan för hur vi ska nå en samsyn avseende värdegrund och regler.

Arbetsro i klassrummet (Lå 2008-2009)

Undersökningen genomfördes under hösten 2007 och 2008 den s k Örebroenkäten.

Elevernas uppfattning om huruvida det är arbetsro i klassrummet.

	2007 pojkar	2007 flickor	2007 totalt	2008 pojkar	2008 flickor	2008 totalt	2009 pojkar	2009 flickor	2009 totalt
Stämmer exakt	8	5	7	11	4	7	14	8	11
Stämmer bra	24	28	26	20	19	19	25	26	25
Stämmer delvis	41	35	38	35	41	38	39	33	36
Stämmer dåligt	17	23	20	20	22	21	17	26	21
Stämmer inte alls	9	9	9	13	14	14	5	8	6

Siffrorna anges i procent

Kommentar:

Vid en jämförelse av flickornas och pojkarnas upplevelse om huruvida det är arbetsro i klassrummet ser vi att det finns en viss skillnad. Pojkarna upplever i högre utsträckning än flickorna att det är arbetsro. När vi däremot gör en jämförelse mellan Hjällsnässkolans elever och elever på övriga 6-9 skolor ser vi ingen skillnad i antalet elever som upplever att påståendet "Det är arbetsro i klassrummet" sammantaget tycker att det stämmer bra och exakt.

Kunskap och lärande

Lärarnas PIM-utbildning har resulterat i att :

De allra flesta har påbörjat utbildningen under året.

5st har avslutat steg 1

9 st har avslutat steg 3

Bedömningen är att alla lärare skulle behöva utbildas enligt PIM men detta får ske fortlöpande över tid.

NO-lärarna har inrättat en teknik-stuga med konkret undervisningsmaterial som exempelvis avancerat teknikLego och utrustning för studier i närmiljön runt

skolan. Huruvida detta resulterat i en öka lust att lära och ett ökat elevinflytande är i dagsläget omöjligt att bedöma.

Det arbetslag som infört det entreprenöriella lärandet har efter avslutat projekt gjort en enkätuppföljning bland berörda elever. 58 elever har besvarat enkäten. 35 av eleverna bedömer att deras lust att lära ökat med det nya arbetssättet.

40 elever gör bedömningen att de har lärt sig mycket under terminen och kan mer än de kunde i augusti 2009.

8 Uppföljning av likabehandlingsplanen

Höstterminen 2009 upprättades ett handlingsprogram för likabehandlingsplanen. Den har tagits fram efter en noga genomförd analys av de ärenden som behandlats i SAMS-gruppen under läsåret 2008-2009. En revidering har skett efter genomförda diskussioner vid APT samt efter ytterligare synpunkter som inkommit från arbetslagen.

Analysen påvisar fem olika områden där åtgärder och strategier är nödvändiga/önskvärda. Till dessa utvecklingsområden har fogats åtgärdsplaner där det tydligt anges vem som är ansvarig och när åtgärden ska vara genomförd.

Rektor ansvarar för att en uppföljning av planen sker i enlighet med gällande lagar och förordningar samt utifrån Skolverkets Allmänna Råd.

Handlingsprogrammet bifogas som bilaga (bilaga 1).

9 Analys och bedömning av måluppfyllelse i verksamheten som helhet

De grundläggande förutsättningarna för enheten har förändrats utifrån demografiska omständigheter så till vida att elevunderlaget sjunkit de senaste 6 åren. Vi har också uppmärksammat att det finns elever som, inför skolstarten i åk 6, väljer annan skola. Vi har också kunnat konstatera att de elever som valt annan skola söker tillbaka till Hjällsnäs efter kortare eller längre tid. Skälen till att de återvänder till Hjällsnässkolan varierar från elev till elev och är av individuell karaktär ex vis resvägens längd, kamratrelationer och upplevd brist på arbetsro.

Vikande elevtal har även en påverkan på den ekonomiska ramtilldelningen eftersom den minskar möjligheten att göra samordningsvinster samtidigt som den i sig inte påverkar antalet elever/lärare.

Vid en jämförelse över tid av betygsresultaten för slutbetygen i åk 9 konstaterar vi att en avsevärd skillnad skett vårterminen 2009. Resultaten överstiger de samlade resultaten för riket i övrigt. Vid en analys av de bakomliggande orsakerna på ett individplan ser vi att det är en mycket stor diskrepans mellan samma elevers resultat vid slutet av åk 9 och vid slutet av åk 8. Vi gör bedömningen att det finns flera samverkande skäl som lett fram till detta resultat. Under 1.5 år fick Hjällsnässkolan del av en extra ekonomisk tilldelning som går under benämningen "Satsning Gråbo". Detta medförde att vi hade möjligheter att göra strategiska personalförstärkningar. Dessutom intensifierades arbete med att upprätta åtgärdsprogram. Detta ledde till att det upprättades åtgärdsprogram för fler elever samt att kvaliteten på åtgärdsprogrammen höjdes högst väsentligt. En starkt bidragande orsak till de goda resultaten är arbetslagens insatser för att identifiera behoven och anpassa undervisningen både avseende alternativa undervisningsmetoder, flexibla lösningar och omdisponering av tid inom den garanterade undervisningstiden.

Inom de enskilda ämnena konstaterar vi att det skett mycket stora resultatförbättringar inom matematiken. Bedömningen är att de goda resultaten beror på det engagemang och gedigna arbete som matematiksamordnare tillsammans med kollegor visat genom att ta till sig och använda sig av efter att ha deltagit i en studiecirkel om matematikverkstad mm.

Resultaten vid enkätundersökningarna visar tydligt att elevinflytande är ett område som behöver stora insatser. Den satsning på entreprenöriellt lärande som enheten genomför har ännu inte fått fullt genomslag eftersom alla arbetslag ännu inte slutfört sin utbildning. En utvärdering som det arbetslag som påbörjat den entreprenöriella lärandet genomfört efter avslutat arbetsområde visar att eleverna upplever en ökad delaktighet och en ökad lust att lära.

Normer och värden har varit ett prioriterat område under de senaste läsåren. Vi konstaterar, utifrån enkätresultaten att detta arbete måste vidareutvecklas för att ge avsedd effekt. Arbetsro i klassrummet har ingått som ett moment i Normer och värden . Under våren 2009 upprättade arbetslagen en handlingsplan för att skapa

en lugn start respektive slut på lektionerna. Detta har inte givit avsett resultat och det kommer därför att behöva vidareutvecklas.

Under våren 2009 påbörjades en jämställdhetssatsning och ett lokalt jämställdhetsombud tillsattes. Tanken var att genomföra kollegiala observationer i klassrummen för att synliggöra de ev könsskillnader som finns i t ex bemötande av pojkar och flickor. Detta har inte genomförts fullt ut. Trots detta kan slutsatser dras utifrån betygsresultat och elevernas upplevelser av påverkansmöjligheter. Det finns en könsskillnad där det är tydligt att flickor i högre utsträckning än pojkar upplever att de har ett inflytande. När det gäller val av läromedel samt beslut om läxor och prov är elevmedverkan generellt låg. Det finns ingen tydlig könsskillnad. Där eleverna upplever att de har minst påverkan generellt är gäller val av undervisningsmetod. Det finns också en skillnad mellan könen när det gäller upplevd arbetsro i klassrummet så till vida att flickorna upplever sämre arbetsro än vad pojkarna gör. Dessa resultat behöver kombineras med observationer för att ge ett reellt underlag för fortsatta åtgärder.

10 Åtgärder för förbättring

Kunskap, lärande och ökad elevmedverkan

Införandet av det entreprenöriella lärandet är ett medel för att nå en ökad lust att lära samt att öka förutsättningarna för ett aktivt och reellt elevinflytande. Därför kommer skolledningen att:

Föra en tät dialog med arbetslagen.

Öka besöken i klassrummen

I möjligaste mån underlätta schemalagningen

Genomföra organisatoriska förändringar

Normer och värden

Fortsätta det påbörjade arbetet med samsyn om värdegrund och regler genom diskussioner vid APT och uppföljningar i arbetslagen. Detta kommer att medföra att skolans regler revideras under 2010.

Under APT våren 2010 kommer diskussioner och samtal att föras om bemötandefrågor.

Åtgärder för att öka effektivitet i arbetet för att förebygga diskriminering och kränkande behandling samt att främja likabehandling beskrivs i bilaga 1 Handlingsprogram för likabehandlingsplanen 2009-2010. En uppdatering av nuvarande planer i enlighet med ny lagstiftning kommer att ske under 2010.

11 Förankringsprocess

APT genomförs var 4:de vecka med samtliga personalgrupper under terminstid. Protokoll förs enligt gällande regler.

LSG, Lokal samverkans grupp, genomförs en gång/månad. Protokoll i original arkiveras.

Förhandling enligt MBL 11 § sker i förekommande fall.

Verksamhetsfrågor som ej bedöms falla inom ramen för samverkansavtalet diskuteras och förankras i samordnargruppen.

Skydds rond, tillika fastighetssyn sker en gång/år med uppföljning efter sex månader. Vid dessa tillfällen deltar förutom rektor, vaktmästare och skyddsombud för elever och personal samt representanter för Sektor Samhällsbyggnad.

Enhetsråd har genomförts 3 ggr/termin. Dessa möten förbereds av rektor och representanter för Föräldragruppen.

Kvalitetsredovisningen har processats med samordnare, arbetslag och ämnesgrupper. Den slutliga sammanställningen har upprättats av rektorerna.

12 Bilagor

Handlingsprogram för likabehandlingsplanen 2009-2010 bil 1.

Nedanstående punkter är framtagna efter en analys av ärenden i SAMS-gruppen under läsåret 2008-09, efter diskussion på APT 090922 och 091020 samt revidering efter inkomna synpunkter från arbetslagen.

1. *Under den mörka och kalla årstiden får Samsgruppen in markant fler mobbingfall, det förekommer även fler konflikter.*

Åtgärder:

- På rasterna behöver det finnas utrymmen att vistas i för olika rastaktiviteter. **Arbetslagen** organiserar möjlighet för eleverna att kunna vistas i klassrummen på lunchrasten, klart 091102.
- "Gröna rummet" förses med andra möbler och bemannas under lunchtid - klart till vårterminens start, **rektor** ansvarar.
- Vår avsikt är att öppna biblioteket för lugn rastverksamhet genom samverkan med ideella organisationer i närsamhället - **rektor** ansvarar för att en dialog inleds med aktuella organisationer i november 2009.

2. *Det finns många klasser där det råder en "antipluggkultur" där elever som är ambitiösa i sitt skolarbete trakasseras av mindre ambitiösa elever. Uppfattningen är att det finns fler antipluggklasser än pluggklasser på Hjällsnässkolan. Det är ledarna i klassen som bestämmer. Är ledarna ambitiösa i skolan blir det positivt att vara ambitiös i skolan och tvärt om.*

Åtgärder:

- En diskussion inleds under ledningen av **mentorerna** ht-2009 med eleverna på klassrådet. *Har vi en antiplugg attityd? Vad beror den i så fall på?* Arbetslagen sammanställer resultatet av diskussionen som sedan tas upp i samordnargruppen 2010-03-02.
- Under vårterminen 2009 anordna fler storsamlingar där vi bl a har möjlighet att uppmärksamma elever som utmärkt sig på ett positivt sätt. **Arbetslagen och rektorer** ansvarar.

3. *Det är många elever som är kränkande mot andra elever vad det gäller klädstil osv.*

Åtgärder:

- Arbeta aktivt för att eleverna blir tryggare och mer toleranta mot varandra genom t.ex. värderingsövningar och gruppdiskussioner. **SAMS-gruppen** ansvarar för att senast 2010-03-02 ta fram exempel på värderingsövningar som genomförs i arbetslagen under vårterminen.
- Det är viktigt att arbeta tidigt med att få ihop trygga och stabila klasser genom att göra gemensamma, roliga "teambyggande" aktiviteter. En handlingsplan för skolstarten i årskurs 6 arbetas fram under vårterminen 2010 **rektor** ansvarar.

4. *Det finns vissa områden på skolan som är mer otrygga än andra platser.*

Åtgärder:

- Olika insatser som syftar till fler vuxna personer har möjlighet att vistas ute i korridorer och på övriga allmänna platser - **rektor** ansvarar senast 2009-11-02.
- Göra en kartläggning i samtliga klasser över platser som uppfattas som otrygga och där kränkningar förekommer (kartskick över skolan/skolgården där platserna markeras) - **mentorerna** ansvar senast 2010-03-05. **Rektor** ansvarar därefter för att en sammanställning görs och eventuella åtgärder genomförs.

5. *En del uppfattar att våra regler är otydliga genom att det inte framgår klart och tydligt vilka konsekvenser som gäller då någon bryter mot reglerna.*

Åtgärd:

- Skolans ordningsregler revideras och disponeras om så att det finns en tydlig koppling mellan regel och konsekvens. Elever/elevrådet skall medverka i det arbetet. Processen startas under höstterminen 2009 och skall vara klart 2010-02-26 **rektor** ansvarar

13 Ansvarig för kvalitetsredovisning

Lennart Nilsson ; rektor Hjällsnässkolan

Eva Persson; rektor Hjällsnässkolan